

SPIS TREŚCI

Spis ilustracji	IX
Punkty zwrotne w dziejach Japonii	XI
Podziękowania	XIII
I. Ujęcie socjologiczne	1
Wprowadzenie	3
1. Honor, tworzenie państwa i teorie społeczne	15
II. Narodziny z przemocy	45
2. Pojawienie się samurajów: przemoc i kultura w starożytnej Japonii	47
3. Wasalstwo i honor	79
4. Rytuał honorowej śmierci: wojna i wrażliwość samurajska	97
III. Dezintegracja i reorganizacja	119
5. Reorganizacja społeczna w późnym średniowieczu	121
6. Społeczeństwo zorganizowane na potrzeby wojny	135
IV. Paradoksalność formowania się państwa Tokugawów	149
7. Formowanie się państwa Tokugawów	151
8. Zintegrowana a zarazem zdecentralizowana struktura państwa	165
9. Neofeudalne państwo Tokugawów: ocena porównawcza	179
V. Honor i przemoc w dobie transformacji	197
10. Honor czy ład: państwo i samostanowienie samurajów	199
11. Wendeta „czterdziestu siedmiu samurajów”	225
12. Proceduralizacja honoru	243

VI. Polaryzacja honoru w łonie biurokracji wasalnej	267
13. Honor skupiony na państwie a biurokracja wasalna	269
14. <i>Hagakure</i> : kult śmierci i honorowa indywidualność	281
15. Samurajowie konfucjańscy i pokonfucjańscy	303
VII. Honorowy indywidualizm i honorowy kolektywizm	329
16. Wątki kontroli i zmiany	331
Epilog: honor i tożsamość	373
Przypisy	383
Indeks nazwisk	421
Indeks rzeczowy	425

„Książka ma pomóc w zrozumieniu historii Japonii i zmierzeniu się z często stawianym pytaniem o to, jak naród, który osiągnął tak wielkie sukcesy w nowoczesnych technologiach, uprzemysłowieniu i zarządzaniu, może preferować sztafpowe, kolektywne myślenie i trwać w niezmienności przy jednoczesnym zniechęceniu do wybujałego indywidualizmu i innowacyjności? Praca Ikegami zaprzecza temu stereotypowi, wykazując, że indywidualizm jest w Japończyku inherentny, tyle że jego istota i źródła – w porównaniu z »człowiekiem Zachodu« – tkwią gdzie indziej.

(...) O samurajskim honorze i rejteradach z pól bitewnych, o niechęci i chęci do umierania, słynnym *harakiri* i tym podobnych tematach dowie się zaskakująco dużo nawet uważny czytelnik literatury japonistycznej. I sporo z tego, co wie, zapewne zechce przewartościować i przeformułować”.

Z recenzji prof. dr. hab. Alfreda F. Majewicza

„Przedmiotem analiz Ikegami są szeroko pojęte źródła historyczne, a nie tylko rozprawy na temat ducha samurajskiego, z których większość nie reprezentuje w pełni mentalności warstwy samurajskiej, będąc uwikłana w ideologiczny i polemiczny dyskurs. Autorka prześledziła poszczególne etapy rozwoju struktur społeczeństwa, w którym władzę sprawowała warstwa wojowników, zwracając szczególną uwagę na powtarzający się proces dezintegracji i reorganizacji związany z działalnością silnych jednostek, które potrafiły wprowadzić zmiany także dzięki własnemu uporowi i determinacji”.

Z recenzji dr. hab. Agnieszki Kozyry, prof. UW

Eiko Ikegami jest profesorem socjologii na Uniwersytecie Harvarda.